

17. Резюмета на рецензираните публикации на

гл.ас. д-р Йорданка Николова

за участие в конкурс за доцент по 1.2 Педагогика (Семейна педагогика,
Андрагогия)

МОНОГРАФИЯ:

Николова, Й. (2023) „Перспективи за семеен живот и родителство в контекста на семейната педагогика“, УИ “Св. Кл. Охридски“, С. ISBN 978-954-07-5618-9.

Резюме: Настоящата монография разглежда въпросите, свързани с готовността на младите хора за семеен живот и родителство. Проведено е изследване с 2136 респонденти, от които 1882 дванадестокласници (представители на езикови, природо-математически, професионални гимназии и средни училища) от 5 града и 254 студенти от два факултета на СУ „Св. Климент Охридски“. Проучени и аналитично представени са опитът, който са придобили в своите семейства, както и нагласите и очакванията им от живот в партньорска връзка, уменията им да разрешават конфликти. Детайлно са изследвани вижданията им за ролята и функциите на съпрузите/родителите, за възпитанието на детето, нуждата им от обучение да бъдат уверени, отговорни родители. Проучени и анализирани са: световният и българският опит в подготовката на младите хора за изпълнение на родителските функции, присъствието на теми за семейните взаимоотношения и родителството в съдържанието на учебните дисциплини в българското училище, прилаганите форми за повишаване на педагогическата култура на родителите. Предложена е система от дейности, които да бъдат реализирани в училищна среда, с цел формиране на умения у младите хора да бъдат „добри“ родители.

Abstract: This monograph examines the issues related to young people's readiness for family life and parenthood. A study was conducted with 2136 respondents, of which 1882 twelfth graders (representatives of language, science and mathematics, vocational high schools and secondary schools) from 5 cities and 254 students from two faculties of SU „St. Kliment Ohridski“. Their conflict resolution skills have been researched alongside the experiences they have acquired in their families, as well as their attitudes and expectations of life in a partnership and their ability to resolve conflicts. A thorough analysis has been made regarding their views on the role and functions of the spouses/parents for the upbringing of the child and their need for training to be responsible, confident parents. The following were studied and analyzed: the global and Bulgarian experience in preparing young people for the performance of parental functions; the topics of family relationships and parenting in the contents of subjects in Bulgarian schools; the forms of raising the pedagogical culture of parents. A system of activities is proposed to be implemented in a school environment with the aim of forming skills in young people to be "good" parents.

СТУДИЯ:

Николова, Й. (2023) Учещите се градове в контекста на концепцията за учене през целия живот (визия на студентите, изучаващи учебната дисциплина „Андрагогия“)

Резюме: В студията е аргументирана необходимостта от превръщане на обществените пространства в междугрупови пространства, в които се пораждат и развиват взаимоотношения, проникнати от хуманни ценности, формирани са мрежи за социално сближаване, предлагат се разнообразни подходи и условия, насочващи и позволяващи на възрастните да учат непрекъснато през целия си живот. Очертани са характеристиките на учещите се градове (в т.ч на единствения учещ се град в България – Пловдив) и ролята им за разширяване на възможностите за учене на възрастните с цел повишаване качеството на живота им, както и на живота в общността. Формулирани са препоръки за развитие на идеята за учещите се градове в България. Анализирани и обобщени са вижданията на студентите от Факултета по педагогика, изучаващи учебната дисциплина „Андрагогия“, за задължителните елементи от структурата на учещия се град и дейностите, извършвани в него. Разгледани са възможностите, които той предлага за професионалната реализация на студентите от специалност „Неформално образование“.

Abstract: The study outlines the characteristics of "learning cities" (including the only "learning" city in Bulgaria – Plovdiv) and their role in expanding learning opportunities for adults in order to improve the quality of their lives and the life of the community. Recommendations are generated for the development of the idea of learning cities in Bulgaria. The views of the students of the Faculty of Pedagogy, studying the discipline "Andragogy", about the obligatory elements of the structure of the "learning town" and the activities carried out in it are analyzed and summarized. The possibilities offered for the professional realization of the students of the specialty "Informal education" have been examined.

СТАТИИ:

- *Николова, Й., Д. Рачева* Правата на детето през погледа на студентите педагози в сп. „Педагогика“, т. ХС, бр. 9, , 2018, с. 1284-1295 ISSN 0861 – 3982 (Print) ISSN 1314 – 8540 (Online)

Резюме: В статията са представени резултати от проведено проучване на знанията на студентите за: правата и отговорностите на детето, за нормативната база, институциите и организациите, имащи отношение към правата на детето. Проучена е готовността на студентите да спазват и защитават правата на децата. Изследването е проведено във Факултета по педагогика на Софийския университет „Св. Климент Охридски“ със студенти от специалност „Педагогика“ и „Неформално образование“.

Abstract: The article presents the results of a survey on students' knowledge about the rights and responsibilities of the child, about the legal framework, institutions and organizations related to the rights of the child. Their willingness to respect and protect the rights of children was studied. The study was conducted at the Faculty of Pedagogy of the

Sofia University "St. Kliment Ohridski" with students majoring in "Pedagogy" and "Informal Education".

- **Николова, Й.**, Работа с надарени деца в обучението по „Български език и литература“ в начален етап на основната образователна степен в сп. „Педагогика“, т. ХСІ, бр. 9, 2019, с. 1305-1319 ISSN 0861 – 3982 (Print) ISSN 1314 – 8540 (Online)

Резюме: В статията се разглеждат нормативните документи, свързани с работата с надарени деца, проблемът с диагностицирането и обучението на надарените деца в областта на българския език литература. Изброени са възможностите, методите, средствата и похватите за подобряване на творческата им активност, за задълбочаване и усъвършенстване на знанията и уменията им, за повишаване на самостоятелността им. Предложени са насоки за развитие на интелектуалния потенциал на надарените деца. Разгледана е идеята за използването на информационните и комуникационни технологии в този процес, за участието на родителите в него.

Abstract: The article examines the regulations related to work with gifted children, the problem with diagnosis and education of gifted children in Bulgarian language and Literature. The possibilities and ways to develop children's creative activity to deepen and improve their knowledge and skills, to enhance their autonomy are listed. Suggestions for developing the intellectual potential of gifted children are offered. The idea of the use of information and communication technologies in this process, for the participation of the parents in it, is considered.

- **Nikolova, Y.** The Readiness of Young People for Family Life (to be in a Relationship) В: International Journal Knowledge, vol.46.6, Skopje, 2021, p.1101-1109 ISSN 2545-4439 ISSN 1857-923X

Резюме: В статията са представени резултати от изследване, насочено към проучване готовността на младите хора за живот в партньорска връзка и качествата, които търсят в партньора си. Проучени са проблемите, които имат при съжителство с нея/него, дефицитите в подготовката им за семеен живот и каква е степента на потребността им от обучение, за да се чувстват уверени и успешни родители. Анализирани са данните и са изведени препоръки за преодоляване на установените дефицити и проблеми. Представени са опорни точки във възпитанието на младите хора, които да им дадат ориентири за изграждане на пълноценна връзка, т.е предложени са идеи как в процеса на целенасочено възпитание в училище да се формират нужните им качества, които да са основата за превръщането им в отговорни партньори и родители.

Abstract: The article presents the results of a study aimed at investigating the readiness of young people for life in a partner relationship, the qualities they look for in their partner. The basis on which they form their relationship has been researched as well as the ways to resolve cohabitation conflicts, the deficits in their preparation for family life and why such

things are necessary. This is done to make them feel confident and successful in their parenting. The data has been analyzed and recommendations have been made to overcome the identified deficits and problems, which share the idea of looking for reference points in the upbringing of young people, which will give them guidelines for building a healthy relationship, which is to say in the process of focused upbringing at school to form the necessary qualities that are the basis for their transformation into responsible partners and parents.

- **Николова, Й.**, „Майсторските класове“ и ролята им за повишаване на професионалната подготовка на бъдещите педагози в сп. „Педагогика“, т. Volume 94, Number 6, 2022, с. 801-812 ISSN 0861 – 3982 (Print) ISSN 1314 – 8540 (Online)

Резюме: В статията са представени и анализирани проведените под формата на споделени добри педагогически практики „майсторски класове“. Описани са критериите за избор на иновативна практика и учител, който да сподели педагогическия си опит пред бъдещите педагози с цел по-добрата им подготовка за изпълнение на професионалните им задължения в условия на осъществяване на обучение от разстояние в електронна среда (ОРЕС), смесено обучение, присъствено обучение. Открити са иновативните моменти в споделените „процесуални иновации“ и „иновации в услугите“. Обобщени и анализирани са резултатите от проведеното проучване на мненията и оценъчните позиции на студентите относно ефективността и приложимостта на предложените идеи.

Abstract: The article presents and analyzes conducted "master classes" in the form of shared quality pedagogical practices. The criteria for choosing an innovative practice and a teacher who will share their pedagogical experience with future teachers are described in order to better prepare them to fulfill their professional duties in a distance learning and electronic environment, blended learning and on-site training. Innovative moments in shared “process innovation” and “service innovation” are highlighted. The results of the conducted survey of the opinions and evaluation positions of the students regarding the effectiveness and applicability of the proposed ideas have been summarized and analyzed.

- **Nikolova, Y.** Guidelines for overcoming challenges in The Professional Daily Lives of Novice Teachers of Adults B: International Journal Knowledge, Vol. 58, 2023, Skopje, p.1101-1109 ISSN 2545-4439 ISSN 1857-923X

Резюме: В статията са представени резултати от проучване мненията на студентите за трудностите, свързани с обучението на възрастни. Обобщени са проблемните сфери в подготовката и професионалната реализация на новоназначените преподаватели на възрастни – липса на знания и умения за диагностика и анализ на потребностите от обучение на възрастните. Посочена е необходимостта от формиране на умения за адаптация на учебното съдържание и използваните методи с

индивидуалността на възрастните, различния им опит, стил на учене, особеностите на групата, както и нужните знания и умения за установяване на доверителни отношения, на пълноценно взаимодействие с възрастния учащ и др. Обобщени, анализирани и представени са формулираните съвети към начинаещия преподавател на възрастни от студентите от специалностите „Педагогика“ и „Неформално образование“ на СУ „Св. Кл. Охридски“ – част от задачите по дисциплината „Андрогогия“.

Abstract: The article presents the results of a survey of students' opinions about the difficulties associated with adult education. The problem areas in the preparation and professional realization of the newly admitted teachers of adults are summarized - lack of knowledge and skills for diagnosis and analysis of the training needs of adults, the need for skills to adapt the educational content and the methods used to the individuality of the adult, the characteristics of the group, the different experience, learning style, skills to establish trusting relationships and generally relationships with the adult learner, etc. Formulated advice to the novice teacher of adults from the students of the "Pedagogy" and "Informal Education" majors of SU "St. Kl. Ohridski" - part of the tasks in the discipline "Andragogy".

➤ **Николова, Й.** Андрогогически изисквания към обучението на родителите в неформална среда. В: Управление и образование, кн.3, т.19, Бургас, 2023, с.122-130 ISSN 13126121

Резюме: В настоящата статия е изследвана същността на педагогическата култура на родителите и формите за нейното повишаване в неформална среда. Разгледани са и андрогогическите изисквания за обучение на родителите като възрастни обучаеми. Анализирани и обобщени са част от резултатите от проучване, проведено чрез анкета сред родители и интервюта с учители, взаимодействащи помежду си чрез иновативни форми (тренинги, тиймбилдинги, работилници и др.) в неформална среда. Изследваните иновативни решения и направените препоръки са насочени към подобряване подготовката на студентите от специалност „Неформално образование“ на Педагогическия факултет на СУ „Св. Климент Охридски“ и тяхната мотивация за реализиране на качествени и ефективни курсове за обучение на възрастни, включително курсове за ефективно изпълнение на функциите и ролята на родител.

Abstract: This article examines the essence of the pedagogical culture of parents and the forms of its furtherance in an informal environment. The andragogical requirements for the training of parents as adult learners have also been examined. Analysis and summary are part of the results of a study conducted through a survey among parents along with interviews with teachers interacting with each other through innovative forms (training, team building, workshops, etc.) in an informal environment. The researched innovative solutions and the recommendations made are aimed at improving the preparation of students from the "Informal Education" specialty of the Faculty of Pedagogy of the SU "St. Kliment Ohridski" and their motivation to realize quality and effective courses for training adults, including courses for effectively performing the functions and role of a parent.

- **Николова, Й.** Вечерните училища в контекста на ученето през целия живот, В: Управление и образование, кн.3, т.19, Бургас, 2023, с.130-137 ISSN 13126121

Резюме: В статията е направен кратък исторически преглед на появата и развитието на вечерните училища. Аргументирана е необходимостта от запазване на вечерните училища като част от системата за учене през целия живот. Посочени са позитивите и някои негативи в тяхната дейност. Представени са възможностите за втори шанс, които те предлагат на преждевременно напусналите образователната система.

Abstract: The article presents a brief historical overview of the appearance and development of evening schools. The need to retain evening schools as part of the lifelong learning system has been argued. Some positives and negatives in their activity are indicated. The possibilities for a second chance for those who have prematurely left the education system, which they offer, are examined.

- **Николова, Й.** Готовност на родителите за формиране на комуникативноречева компетентност у детето в началния етап на основната образователна степен. Образование, С, 2015г, бр.2, с.49-66 ISSN 0861-475X

Резюме: В статията са представени резултатите от проучването с анкета на готовността на родителите за формиране на комуникативноречева компетентност у учениците в начален етап на основната образователна степен. Въпросите насочват и към идентифициране на факторите, които оказват влияние върху процеса на обучение по роден език, към откриване на трудностите, които среща детето в обучението по български език и литература. На тази основа се генерират идеи за оказване на помощ от страна на родителя в единство с учителя за преодоляването им.

Abstract: The article presents the results of the survey with the survey on the readiness of parents for the formation of communicative language competence in students in the initial stage of the basic educational level. The questions also lead to the identification of the factors that influence the process of learning in the native language, to the discovery of the difficulties that the child encounters in the learning of the Bulgarian language and literature and, on this basis, to generate ideas for overcoming them.

- **Николова, Й.** Повишаване на педагогическата компетентност на родителите в контекста на приобщаващото образование. В сборник: 130 години университетска педагогика, С, 2018, УИ „Св. Климент Охридски“, с. 410-419. ISBN 978-954-01-3930-2

Резюме: В статията се разглеждат същността и характеристиките на педагогическата компетентност на родителите, процесът на формирането ѝ, форми и

подходи за нейното усъвършенстване и повишаване в контекста на приобщаващото образование.

Abstract: The article examines characteristics of pedagogical competence of parents, the process of its formation, forms and approaches for its improvement and enhancement in the context of inclusive education.

- **Николова Й. С.** Совершенствование профессиональной подготовки студентов-педагогов через формирование навыков для осуществления взаимодействия учитель–родитель. В: Личностно-профессиональное и карьерное развитие: актуальные исследования и форсайт проекты, издательство „Перо“, Москва, 2018, с. 228-223 ISBN 978-5-00122-440-2

Резюме: В статията са представени модели на взаимодействие с и форми за повишаване на педагогическата култура на родителите. Описани са позитивите и възможните негативите на прилаганите в педагогическото ежедневие традиционни и иновативни форми на комуникация училище-семејство. Разгледано е обучението по учебната дисциплина „Семејна педагогика“ в контекста на усъвършенстване професионалната подготовка на студентите от специалност „Педагогика“ с фокус върху формирането у тях на умения и увереност за осъществяване на устойчиво взаимодействие с родителите.

Abstract: The article examines the teaching of the study discipline “Family Pedagogy” in the context of improving the professional training of students from the Pedagogy specialty and forming within them the skills for interacting with parents. Models of interaction and forms for increasing the pedagogical culture of parents are presented.

- **Николова, Й.** Формирование навыков для активного взаимодействия с родителями у студентов, изучающих учебную дисциплину „Семейная педагогика“. В: «Наука–образование–профессия: системный личностно-развивающий подход», „Перо“, Москва, 2019, с. 195-199 ISBN 978-5-00150-267-8

Резюме: В статията са анализирани необходимите знания и умения, които трябва да формират студентите педагози, за да осъществят активно взаимодействие с родителите, както и да съхранят и развиват мотивацията за ползотворно сътрудничество с учителя. Разгледани са някои методи(традиционни и нетрадиционни) за тяхното усвояване и формиране. Посочени са подходи за изграждането на триангулацията учител-родител-ученик и създаването на здрава мрежа от връзки между тях.

Abstract The article examines the necessary knowledge and skills that student teachers must have in order to actively interact with parents, as well as some methods (traditional and non-traditional) for their acquisition and formation. The construction of the

teacher-parent-student triangulation and the creation of a strong network of connections between them.

- **Николова, Й.** Ролите на майката и бащата през погледа на ученици и студенти. В сборник: „Съвременното образование – условия, предизвикателства и перспективи“, УИ „Н. Рилски“, Благоевград, 2019, с. 151 – 159 ISBN: 978-954-00-0200-2

Резюме: В статията са анализирани част от резултатите от проведено по проект изследване на тема: „Готовност на младите хора за семеен живот и родителство“, посочени са идеи и предложения за подобряване педагогическата култура на младите хора чрез обучение, заложено в теми по различните учебни дисциплини в прогимназиален и гимназиален етап на средното образование.

Abstract: The article analyzes part of the results of a research on the topic: “Readiness of young people for family life and parenting”, there are presented ideas and suggestions for improvement of the pedagogical culture of young people through training, set in topics in the different educational disciplines in lower and upper secondary education.

- **Николова, Й.** Ролята на семейството за съхраняване на националната идентичност според студенти и учители в контекста на процесите на глобализация. В сборник: „Взаимодействие на преподавателя и студента в условията на университетското образование: теории, технологии, управление“, Китен, 2-6 септември 2019, с. 630-636 ISBN 978-954-490-643-6

Резюме: В статията са разгледани същността и различните аспекти на националната идентичност в епохата на глобализъм, интеграция и мултикултуризъм, връзката ѝ с процеса на формиране на личността като „гражданин на света“. Анализирани са резултатите от проучване ролята на семейството за формиране на националната идентичност на младите хора и са посочени идеи за по-ефективното ѝ формиране.

Abstract: The article examines the essence and various aspects of national identity in the era of globalism, integration and multiculturalism, its relationship with the process of forming a person as a "citizen of the world"; The results of a study on the role of the family in the formation of the national identity of young people are analyzed and ideas for its more effective formation are indicated.

- **Николова, Й.** Иновации в училищното образование през погледа на студенти и учители. В: Образование и технологии. Иновации в обучението и познавателното развитие. Vol. 11, Бургас, 2020, с.71-74 ISSN 1314-1791 (Print) ISSN 2535-1214 (Online)

Резюме: В настоящата статия са анализирани и обобщени резултати от изследване, проведено чрез анкета, с учители, прилагащи иновация в педагогическото си ежедневие, и студенти, провели държавната си практика в онлайн среда. Проучените иновативни решения и дейности, методи и похвати, споделените от водещи учители-новатори добри практики („майсторски класове“) с бъдещите педагози са в основата на посочените идеи и предложения за подобряване на педагогическата подготовка на студентите педагози от Факултета по педагогика на СУ „Св. Климент Охридски“. Аргументирана е идеята за внедряването на проучения опит в учебното съдържание на учебни дисциплини, насочени към предоставяне не само на теоретични, но и на практически знания и умения.

Abstract: This article analyzes and summarizes some of the results of a research conducted with a survey of teachers applying innovation in their pedagogical daily lives and students who have conducted their public practice in an online environment. The researched innovative solutions and activities, methods and techniques, the shared by leading teachers-innovators good practices "master classes" with the future pedagogues are the basis of the indicated ideas and proposals for improving the pedagogical preparation of the pedagogue students from the Faculty of Pedagogy at Sofia University "St. Kliment Ohridski" by implementing the researched experience in the curriculum of academic disciplines aimed at providing not only theoretical but also practical knowledge and skills.

- **Николова, Й.** Значимостъ семьи и школы для формирования и сохранения национальной идентичности в контексте процессов глобализации. В: „Межпоколенческие отношения: современный дискурс и стратегические выборы в психолого-педагогической науке и практике“, Москва, 2020, с.241-244 ISBN 978-5-6044523-6-3

Резюме: В статията са идентифицирани факторите, формиращи националната идентичност. Представени са резултати от изследване, свързано с ролята на семейството и училището за формирането и съхраняването на националната идентичност в един глобален свят. Описани са целите и етапите на провеждане на ателие „Кой съм аз“, като една от формите за генериране на идеи, фокусирани върху съхраняването на националната идентичност.

Abstract: The article identifies the factors forming the national identity. The results of a study related to the role of the family and the school in the formation and preservation of national identity in a global world are presented. The goals and stages of conducting a workshop "Who am I" are described, as one of the forms of generating ideas focused on the preservation of national identity.

- **Николова, Й.** Съвременни подходи към повишаване педагогическата култура на родителите в неформална среда В: сп. „Образование и технологии“, годишно

Резюме: В статията са анализирани и обобщени резултатите от проучване, проведено чрез анкета сред родители и интервюта с учители, взаимодействащи помежду си чрез иновативни форми (тренинги, тимбилдинги, работилници, ателиета) в неформална среда. Изследвана е ролята им за качеството на комуникацията ученик-родител-учител, в условията на онлайн обучение. Проучените иновативни решения и дейности се представят на бъдещите педагози с цел подобряване на педагогическата им подготовка и повишаване мотивацията им за реализиране на пълноценни взаимоотношения, двустранна връзка с родителите като основен фактор за ефективността на образователния процес.

Abstract: This article analyzes and summarizes the results of a study conducted through a survey of parents and interviews with teachers interacting with each other through innovative forms (trainings, team building, workshops, workshops) in an informal environment and sought a correlation with the quality of student-parent-teacher communication, in terms of online learning. The researched innovative solutions and activities are presented to the future pedagogues in order to improve the pedagogical preparation of the pedagogical students from the Faculty of Pedagogy of Sofia University „St. Kliment Ohridski” and their motivation for the realization of fully-fledged relationships, a two-way relationship with parents as a major factor in increasing the effectiveness of the educational process.

- **Николова, Й.** Актуални проблеми на възпитанието на децата в българското семейство през погледа на студентите от факултета по педагогика на СУ „Св. Климент Охридски“ В: Г О Д И Ш Н И К на Софийския университет „Св. Климент Охридски“, ФП, книга Педагогика, т.114, УИ „Св. Кл. Охридски“, С., 2021, с.5-19 ISSN 2367-4644

Резюме: В статията са анализирани и обобщени вижданията на студентите от Факултета по педагогика, изучаващи учебната дисциплина „Семейна педагогика“, за съществуващите проблеми при възпитанието на децата в съвременното българско семейство. Генерирани са идеи за преодоляването им.

Abstract: The article analyzes and summarizes the views on the existing problems in the upbringing of children in the modern Bulgarian family of students from the Faculty of Pedagogy, studying the discipline “Family Pedagogy”. Ideas for overcoming them have been generated.

- **Николова, Й.** Альтернативные формы взаимодействия между школой и семьёй („Circle Time“, тимбилдинг) В сборник: Сборник статей «Новая психология профессионального труда педагога: от нестабильной реальности к устойчивому

развитию / Под ред. Л.М. Митиной. – Москва.: Психологический институт РАО, 2021, с. 252-256 ISBN 978-5-6044524-0-0

Резюме: В статията са описани и анализирани две алтернативни/иновативни форми за взаимодействие с родителите, които имат за цел да подобрят взаимоотношенията във връзката „родител-учител-ученик“. Посочени са възможните позитиви и негативи от прилагането им в педагогическото ежедневие. Разгледаните форми се прилагат успешно в работата на учители, работещи по проект „Иновативно училище“ на МОН – България.

Abstract: The article describes and analyzes two alternative/innovative forms of interaction with parents, which aim to improve relationships in the "parent-teacher-student" connection. The possible positives and negatives of their application in pedagogical everyday life are indicated. The considered forms are successfully applied in the work of teachers working on the "Innovative School" project of the Ministry of Education and Culture - Bulgaria.

- **Николова, Й.** Представянето на добри практики пред бъдещите педагози – възможност за повишаване на професионалната им подготовка. В сборник: 35 ГОДИНИ ФАКУЛТЕТ ПО ПЕДАГОГИКА –ПРИЕМСТВЕНОСТ И БЪДЕЩЕ, С., 2022, УИ „Св. Климент Охридски“, с. 164-173. ISBN 978-954-07-5345-4

Резюме: В настоящата статия са описани етапите при проучването и анализирането на иновативните практики и акумулирания педагогически опит в съвременното българско училище. Представен е проученият и анализиран опит на иновативни училища в България и на добрите практики в тях. Аргументирани са критериите за избор на иновативна практика, с която да се запознаят студентите педагози. Изведени са иновативните елементи в осъществявания до този момент обмен на добри практики.

Abstract: This article describes the stages in the study and analysis of innovative practices and the accumulated pedagogical experience in the modern Bulgarian school. The studied and analyzed experience of innovative schools in Bulgaria and their good practices are presented. The criteria for choosing an innovative practice to familiarize the students of pedagogy with are argued. The innovative elements in the exchange of good practices carried out up to this point have been brought out.

- **Nikolova Y.** EDUCATION MOTIVATION OF ADULT LEARNERS IN EVENING SCHOOLS B: PROCEEDINGS. Education – Research and Innovations. Volume 62, book 6.4.,UI „Angel Kanchev“ Ruse, 2023, с.44-50 ISSN 1311-3321 (print); ISSN 2535-1028 (CD-ROM);ISSN 2603-4123 (on-line)

Резюме: Статията разглежда системата и йерархизацията на мотивите, насочващи възрастните обучаеми към трудния избор да продължат образованието си във вечерно училище. Въпросите в анкетното проучване насочват към установяване на факторите за съхраняване на мотивацията им за учене в продължение на четири години и стимулите да продължат да се движат в избраната посока. Изследвани, обобщени и анализирани са целите на възрастните учащи и действията, предприети от тях за постигането им. Особено внимание се обръща на ролята на учителя и на формата на обучение като фактори за съхраняване и повишаване мотивацията за учене на учениците във вечерните училища. Представени са резултатите от анализа на проведено интервю с директори на вечерни училища и фокус група с ученици от вечерно училище.

Abstract: The article examines the system of motives and its hierarchisation, guiding adult learners in evening schools toward making the difficult choice to continue their education. The questions asked point to the factors for maintaining their motivation to learn for four years and the incentives to continue moving in the chosen direction. The goals set by adult learners and the actions taken to achieve them have been studied. Particular attention is paid to both the role of the teacher and the form of education to increase students in evening schools' motivation to learn. Present here are the results of an analysis of an interview conducted with the headmaster of an evening school and a focus group with students from an evening school.